

Səsinizi itirməyin...

Seçki günü qaydalarına dair seçicilər üçün Yaddaş Vərəqi

Seçki məntəqələrinin açılması:

Seçki günü saat 07.50-də məntəqə seçki komissiyasının (MnSK) sədri seçki məntəqəsini açıq elan edərək, seçki komissiyasının üzvlərinə, orada olan seçicilərə və müşahidəçilərə boş seçki qutularını göstərib möhürləyir. Bundan sonra MnSK-nın sədri saat 08.00-da səsvermənin başlandığını elan edir.

Seçki məntəqəsində səsvermə:

1-ci addım:

MnSK-nın üzvlərindən biri seçki məntəqəsinin girişində dayanaraq, məntəqəyə daxil olan vətəndaşların seçici vəsiqələrini, şəxsiyyət vəsiqələrini və ya şəxsiyyəti təsdiq edən digər sənədləri, eləcə də onun sol əlinin baş barmağının dırnaq və dərisinin bir hissəsinin gözlə görünməyən mürəkkəblə işarələnilmiş- işarələnmədiyini yoxlayır və seçicinin barmağı mürəkkəblə işarələnməyibsə, onun məntəqəyə daxil olmasına icazə verir.

2-ci addım:

Seçici seçki bülleteni almaq üçün MnSK-nın üzvlərinə yaxınlaşır. Komissiyanın üzvlərindən biri seçicinin adının seçici siyahısında olub-olmadığını yoxlayır. Əgər şəxsin adı həmin seçki məntəqəsindəki seçicilər siyahısına daxildirsə, bu zaman səs verməzdən əvvəl seçiciyə sol əlinin baş barmağının gözlə görünməyən mürəkkəblə işarələnməsi təklif edilir. Seçici sol əlinin baş barmağının gözlə görünməyən mürəkkəblə işarələnməsinə razılıq verirsə, seçicinin adının qarşısında seçicilər siyahısında səsverməyə gəlməsi barədə müvafiq qeyd aparılaraq, ona səs vermək üçün seçki bülleteni verilir. Seçki bülleteni seçiciyə verilirəkən bülletenin nömrələnmiş sol küncünü MnSK-nın üzvü kəsilmə xətti boyunca kəsir və özündə saxlayır.

3-cü addım:

Komissiyanın üzvündən seçki bülletenini aldıqdan sonra seçici seçicilər siyahısında öz adının qarşısında imza atır.

4-cü addım:

Seçici ondan başqa heç kəsin daxil olmasına icazə verilməyən, gizli səsvermə üçün xüsusi avadanlıqla təchiz edilmiş otaqda yaxud, kabinetdə şəxsən və təklikdə səs verir.

5-ci addım:

Seçici işarələdiyi seçki bülletenini məntəqədə yerləşdirilmiş şəffaf daşınmaz seçki qutusuna atır.

Yadda saxlayın:

❖ Barmağının maye ilə işarələnməsindən imtina edən seçiciyə seçki bülleteni verilməyəcəyi izah edilir. Seçici razılaşmadıqda ondan seçki məntəqəsini tərk etmək tələb edilir. Bu barədə seçici siyahısında "işarələnmədən imtina etdi" qeydi aparılır.

❖ Əgər seçicinin adı seçicilər siyahısında yoxdursa, seçici şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi MnSK-ya təqdim edərək MnSK tərəfindən seçicilər siyahısına əlavə olunur.

❖ Seçki bülletenini müstəqil yazıb doldurmaq imkanı olmayan əlil seçici MnSK-nın üzvlərindən və müşahidəçilərdən başqa, istədiyi şəxsi kömək üçün otağa və ya kabinetə çağırılabilir.

❖ Seçici seçki bülletenini doldurarkən səhv etdiyini bildirirsə, ona seçki bülleteni verməyi məntəqə seçki komissiyası üzvündən korlanmış seçki bülleteninin əvəzinə yeni seçki bülleteni verməsini xahiş edə bilər. Bu halda komissiyasının üzvü korlanmış bülleteni ortadan kəsməklə ləğv edir, seçiciyə yeni bülleten verir və seçicilər siyahısında seçicinin soyadından sağda müvafiq qeyd edir və barədə dərhal ayrıca akt tərtib olunur.

❖ Seçici səsvermə günü seçki məntəqəsində kənarda da səs verə bilər. Belə ki, seçkilər günü seçici səhhətinə görə və ya digər üzürlü səbəblərdən seçki məntəqəsinə gələ bilməyəcəyini yaqın edərsə, o, seçkilər gününə azı 24 saat qalmış səsvermə otağından kənardə səs vermək istəyini MnSK-ya yazılı və ya şifahi şəkildə, bilavasitə özü və ya digər şəxs vasitəsi ilə bildirməlidir. Bu istək şifahi şəkildə bildirilibsə, səsvermə zamanı müvafiq ərizə ilə rəsmiləşdirilməlidir.

Səslərin hesablanması

Səsvermə günü saat 19.00-da səsvermə başa çatmış elan edilir. Bu andan etibarən yalnız

səsvermə otağında növbəyə dayanmış seçicilər səs verə bilərlər. Səslər yalnız həmin an seçki məntəqəsində olan şəxslərin iştirakı ilə hesablanır. Səsvermənin başa çatması elan edildikdən sonra istifadə edilməmiş seçki bülletenlərini MnSK-nın üzvləri sayır və ləğv edir.

Sonra seçki qutuları açılır. Qutularının açılması ardıcılıqla həyata keçirilir. Əvvəlcə daşınan seçki qutusu, sonra isə daşınmaz seçki qutuları açılır. MnSK-nın sədri komissiya üzvlərinin iştirakı ilə seçicilərin səslərinin hesablanmasını fasiləsiz aparır.

Səsvermənin nəticələri barəsində MnSK 3 nüsxə protokol tərtib edir. Protokolun birinci nüsxəsi dairə seçki komissiyasına göndərilir, ikinci nüsxəsi komissiyanın katibliyində saxlanılır, üçüncü nüsxəsi isə komissiyanın məlumat lövhəsində asılır.

Prezident seçkisi günü seçki məntəqəsində aşağıdakı şəxslər ola bilər:

- Seçicilər
- Məntəqə Seçki Komissiyasının üzvləri
- Müşahidəçilər
- Namizədlərin səlahiyyətli nümayəndələri
- Namizədlərin vəkil edilmiş şəxsləri

Səsvermədə seçici kimi iştirak etmə halları istisna edilməklə, dövlət orqanlarının vəzifəli şəxslərinin olması qadağandır. Hüquq mühafizə orqanlarının işçiləri məntəqədə asayişin bərpa edilməsi məqsədi ilə məntəqə seçki komissiyasının sədri tərəfindən seçki məntəqəsinə dəvət oluna bilərlər və öz vəzifələrini icra etdikdən sonra seçki məntəqəsini dərhal tərk etməlidirlər.

Seçki günü aşağıdakı hallar hüquq pozuntuları hesab olunur

Başqalarının əvəzinə səs vermə

Başqa şəxslərin əvəzinə səs verməyə icazə verilmir. Ailə üzvləri də daxil olmaqla digər şəxslərin yerinə səs vermək qanunla qadağandır. (Seçki Məcəlləsi, maddə 104.9) Seçkilər zamanı başqalarının yerinə səs vermək üçün şərait yaratmaq cinayətdir. (Cinayət Məcəlləsi, maddə 159-1.3)

Seçki qutularına birdən çox bülletenin atılması

Əgər seçki qutusuna bir seçici birdən bir bülleten atılmasına yol verirsə, bu cinayətdir. (Cinayət Məcəlləsi, maddə 161.2) Səsvermə zamanı hər bir seçiciyə yalnız bir bülleten verilir və seçici həmin bülletəndə müvafiq namizədi qeyd edərək bülleteni seçki qutusuna atır.

Seçicinin bir neçə seçicilər siyahısına daxil edilməsi

Bir seçicinin adı yalnız bir məntəqə üzrə seçicilər siyahısına daxil edilə bilər. Seçicini adının birdən çox seçicilər siyahısına daxil edilməsi hüquq pozuntusudur. (İnzibati Xətalər Məcəlləsi, maddə 43-1)

Seçki günü seçki qabağı təşviqatın aparılması

Seçki qabağı təşviqat səsverməyə 24 saat qalmış dayandırılmalı və seçki məntəqələrində və ya onların yaxınlığında yerləşdirilən seçki materialları yığışdırılmalıdır. (Seçki Məcəlləsi, maddə 75.1 və 75.3)

Seçki günü seçicilərin hüquqlarının pozulması

Seçici seçki günü müvafiq seçki məntəqəsinə səs vermək üçün müraciət etdikdə, adının seçicilər siyahısında olmaması faktı ilə rəstlaşa bilər. Bu zaman seçici şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi məntəqə seçki komissiyasına təqdim etməklə adının seçicilər siyahısına daxil edilməsini tələb edə bilər. Məntəqə seçki komissiyası dərhal seçicinin adını seçicilər siyahısına daxil etməlidir. Əgər daxil etməkdən əsassız olaraq imtina edərsə, bu inzibati hüquq pozuntusudur. (İnzibati Xətalər Məcəlləsi, maddə 43)

Vətəndaşı öz iradəsinə zidd səs verməyə məcbur etmə

Seçki günü məntəqə seçki komissiyasının üzvləri, eləcə də seçki məntəqəsində olan digər şəxslərin seçicini vətəndaşın öz iradəsinə zidd səs verməyə məcbur etməsi və ya onun səs verməsinə maneələr yaratması cinayətdir. (Cinayət Məcəlləsi, maddə 159.3)

Seçki sənədlərinin saxtalaşdırılması

Seçki komissiyasının üzvü, eləcə də digər şəxslərin seçki sənədlərini saxtalaşdırması və ya saxta sənədlər təqdim etməsi, bilə-bilə səsləri düzgün hesablamaması, səsvermənin nəticələrini düzgün müəyyənləməməsi və ya səsvermənin gizliliyini pozması cinayətdir. (Cinayət Məcəlləsi, maddə 161)

Mərkəzi Seçki Komissiyası ilə əlaqə

Telefon: (994 12) 493 60 08
Faks: (994 12) 493 60 08
Seçici siyahıları ilə bağlı qaynar xətt: 115
E-mail: office@cec.gov.az

Seçki Monitoring Mərkəzi ilə əlaqə

Ünvan: Azərbaycan, Bakı, Az 1007,
Vaqif prospekti 3/156
Faks: (994 12) 596 22 94
Telefon: (994 12) 596 22 94
E-mail: emc.az2001@gmail.com
emc.law13@gmail.com
www.smm-az.org

SEÇKİ GÜNÜ QAYDALARI

VƏTƏNDAŞIN SEÇMƏ HAQQI

Seçki günü 18 yaşlı tamam olmuş (həmin gün də daxil olmaqla) fəaliyyət qabiliyyətli hər bir Azərbaycan Respublikası vətəndaşı səs verə bilər. Azərbaycan Respublikasında 5 ildən az olmayaraq daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər də Prezident seçkisi, Milli Məclisə seçkilər və bələdiyyə seçkiləri zamanı səsvermədə iştirak edə bilərlər.

15 oktyabr 2008-ci ildə
keçiriləcək prezident seçkisində
seçicilər üçün

Yaddaş Vərəqi